Herentzia anizkoitza Java Interfazeak

SOFTWARE INGENIARITZA

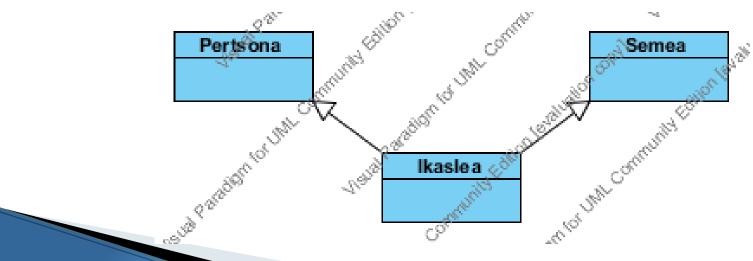
EDUKIAK

- Motibazioa
- Abantailak
- Diamantearen arazoa
- ▶ Interfazeak

Motibazioa

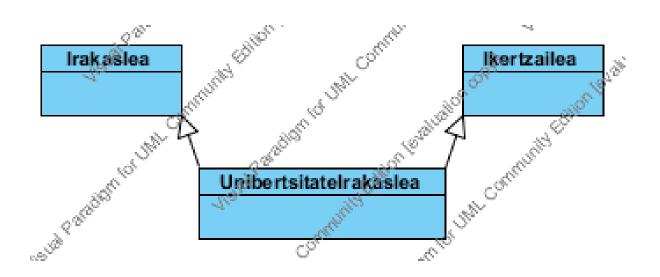
Mundu errealean entitateek guraso bat baino gehiagotik heredatzen dituzte ezaugarriak eta jokabideak.

Herentzia anizkoitza objektuei bideratutako programazio lengoiaen mekanismo bat da; hots, klase batek superklase bat baino gehiagotik jokabide eta ezaugarriak heredatzea.

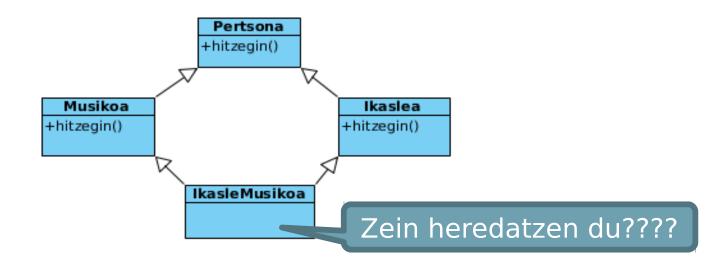
Abantailak

 Errealistagoaz gain, herentzia sinplearen berrerabilpen-aukerak handitzen ditu.

Diamantearen arazoa

Klase batek izen bereko ezaugarri edo funtzionalitate bat bi superklase ezberdinatik heredatzen duenean.

WAK ez du herentzia anizkoitza onartzen!!!

- JAVA interfazea klase abstraktu hutsa da
  - Metodo guztiak abstraktuak
- Atributuak eduki ditzake
  - Beti static and final izango dira.
- Beste edozein klase bezala deklaratu, baina "class" hitz erreserbatua erabili ordez "interface".

```
public interface iInterfazeIzena { ... }
```

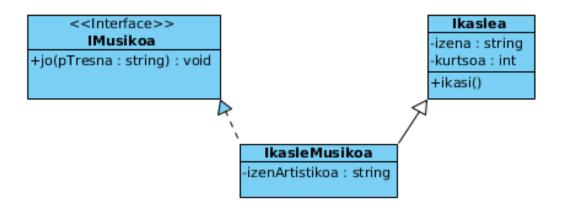
 Interfaze baten deklaratutako metodoak beti publikoak; beste klase batzuetan inplementatu.

public class klaselzena **implements** *iInterfazelzena* { ... }

- Interfazeek beste interfaze batzuk hedatu (extends) ditzakete
- Klase batek interfaze bat baino gehiago inplementatu (implemets) dezake

Zertarako balio dute interfazeek?

- 1. JAVAren herentzia anizkoitzaren gabezia betetzeko.
- 2. Klase batek beste objektu batzuek eskainitako datu eta metodoak erabili ahal izateko, horien superklase konkretuegatik arduratu barik.
- 3. Klaseen ezaugarri sematikoak definitzeko.


```
public class IkasleMusikoa extends Ikaslea
implements IMusikoa {
  public String izenArtistikoa;
  public void jo() {
    ...
  }
}
```

SOLID Printzipioak eta Diseinu Patroiak

Sarrera - Aldaketa

"Software sistemek bizi zikloan zehar aldaketak jasaten dituzte"

- Diseinu onei eta txarrei gertatzen zaie
- Diseinu onak egonkorrak dira

Berdin da non zauden lanean, zer eraikitzen ari zaren edo zein programazio lengoaia erabiltzen ari zaren, beti egongo da konstante bat, **aldaketa**.

Zure aplikazioa oso ondo diseinatzen baduzu ere, denbora pasa ala aplikazioa hazi egin beharko da edo **aldaketak** jasan beharko ditu, bestela zaharkituta geldituko da.

Konstantea den gauza bakarra **aldaketa** da.

SOLID Printzipioak

- Single-Responsability Principle (SRP)
- Open-Close Principle (OCP)
- Liskov Substitution Principle (LSP)
- Interface Segregation Principle (ISP)
- Dependency Inversion Principle (DIP)

Irakurketa:

http://mundogeek.net/archivos/2011/06/09/principios-solid-de-la-orientacion-a-objetos/

Single Responsability Principle (SRP)

Irudiak hemendik hartuta daude:

http://blogs.msdn.com/b/cdndevs/archive/2009/07/15/the-solid-principles-explained-with-motivational-posters.aspx

SRP

Moduluek eta klaseek SWeko **funtzionalitate bakarraren ardura** izan behar dute

SRP Adibidea

```
public class CurrencyConverter {
    public BigDecimal convert(Currency from, Currency to, BigDecimal amount) {
        // gets connection to some online service and asks it to convert currency
        // parses the answer and returns results
    public BigDecimal getInflationIndex(Currency currency, Date from, Date to) {
        // gets connection to some online service to get data about
        // currency inflation for specified period
                                                     Eta txanpon trukaketa
         Zergatik kalkulatzen
                                                     zerbitzua aldatuko
         da inflazioa txanpen
                                                     balitz? Edo inflazioa
         trukaketarekin?
                                                     kalkulatzeko formatua?
```

Ez da intutiboa! Gainkargatuta dago!

Klasea bi kasuetan aldatu behar da!

Konpondu!!!

SRP Adibidea

```
public class CurrencyConverter {
     public BigDecimal convert(Currency from, Currency to, BigDecimal amount) {
          // gets connection to some online service and asks it to convert currency
         // parses the answer and returns results
 Inflazioa kalkulatzeko
formatua aldatzen bada?
                                                     Txanpon trukaketa
 InflationIndexCounter
                                                  zerbitzua aldatzen bada?
bakarrik aldatzen dugu!
                                                     CurrencyConverter
                                                  bakarrik aldatzen dugu!
public class InflationIndexCounter {
    public BigDecimal getInflationIndex(Currency currency, Date from, Date to) {
        // gets connection to some online service to get data about
        // currency inflation for specified period
```

SRP Adibidea II

Bi ardura: Kautotzea eta erabiltzailea DBtik lortzea

SRP Adibidea II

```
public class UserAuthenticator {
    private UserDetailsService userDetailsService;
    public UserAuthenticator(UserDetailsService service) {
        userDetailsService = service;
    }
    public boolean authenticate(String username, String password){
        User user = userDetailsService.getUser(username);
        return user.getPassword().equals(password);
    }
}
```

Orain ez dugu zuzenean DBarekin lan egiten

Kautoketa LDAP-era aldatuta, Klasea ez da aldatzen

Open-Close Principle (OCP)

Open-chest surgery isn't needed when putting on a coat.

OCP

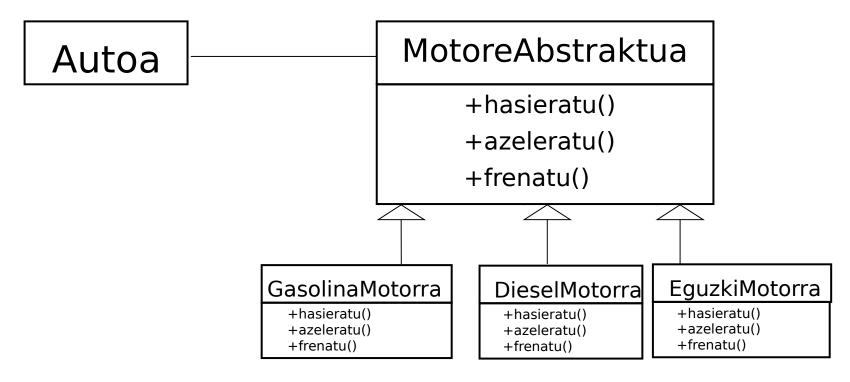
SW entitateak (funtzionalitateen) hedapenerako irekiak, baina (kodearen) aldaketarako itxiak izan behar dute

OCP Adibidea

Autoa +hasieratu() +azeleratu() +frenatu()

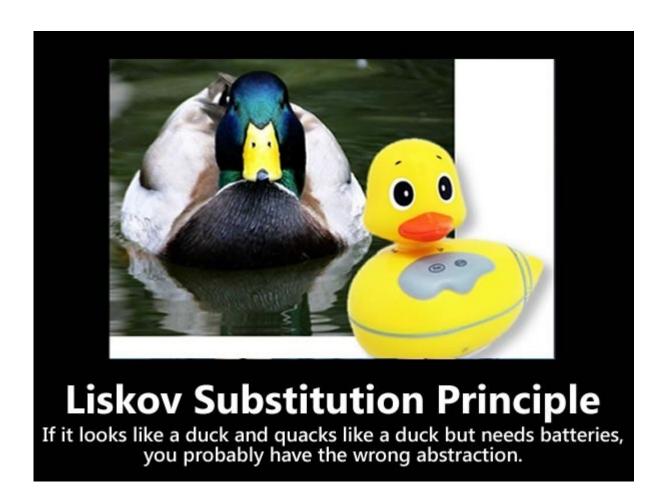
- Nola egin Auto batek GasolinaMotorra edo EguzkiMotorra erabili ditzan?
- Autoa klasea aldatu behar dugu!
  - ...gutxienez diseinu honetan

OCP Adibidea

- Ahal den einean, klase batek ez du klase konkretu batekin dependentziarik izan behar
- Klase abstraktu batekin izan behar du dependentzia.

Liskov Sustitution Principle (LSP)

LSP

Klase batetik heredatzen duen azpiklase (seme klase) orok lehenegoa (ama klasea) bezala erabili ahal beharko litzateke, beren arteko desberdintasunak ezagutu barik ere

LSP herentzian oinarritzen da

Herentziak hurrengoa bermatu behar du: superklasearen edozein objekturen propietate frogagarri azpiklaseen edozein objekturentzat baliogarria da.

B. Liskov, 1987

Herentziak erraza dirudi...

```
abstract class Txoria { // lumak, hegoak... ditu public void hegan(); // Txoriek hegan egin dezakete };

class Loroa extends Txoria { // Loro bat txori bat da public void imitatu(); // Hitzak errepikatu ditzake };

// ...
Loroa nireMaskota=new Loroa();
nireMaskota.imitatu(); // Loroa izanda, imitatu() dezake nireMaskota.hegan(); // Txoria izanda hegan() egin dezake

Txoria Txoria + hegan()
```

Pinguinoek ezin dute hegan egin

```
class Pinguinoa extends Txoria {
   public void hegan() {
    new Exception("ezin dut hegan egin!"); }
};
```



```
void txoriakBezalaHegan (Txoria txori) {
   txori.hegan(); // loroa ondo
   // Eta pinguinoa?...OOOPS!!
}
```

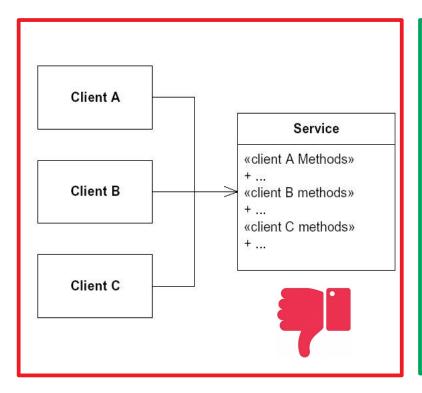
- Ez du "Pinguinoek ezin dute hegan egin" modelatzen
- "Pinguinoek hegan egin dezakete, baina saiatuz gero errorea" modelatzen du
- Hegan egiten saiatzen badira → Run-time errorea
- Ordezkapen printzipioan pentsatu → Liskov printzipioa ez da betetzen

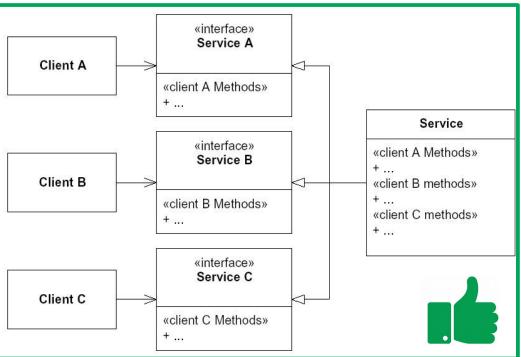
Interface Segregation Principle (ISP)

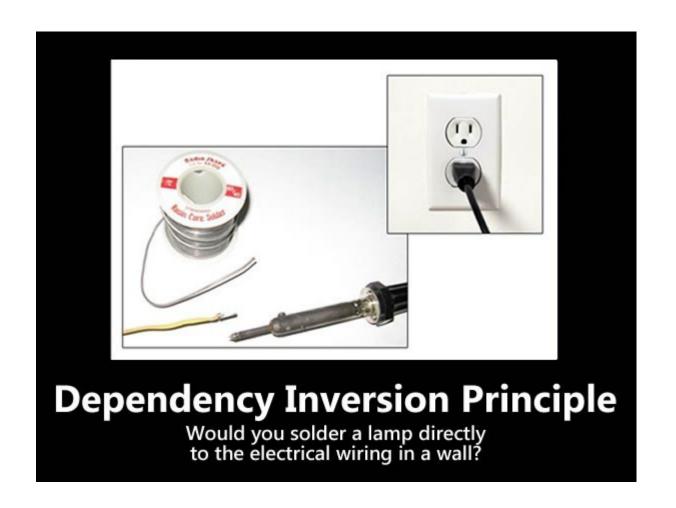
ISP

Bezeroek, erabiltzen ez duten metodoen dependentziarik ez dute izan behar

Dependency Inversion Principle (DIP)

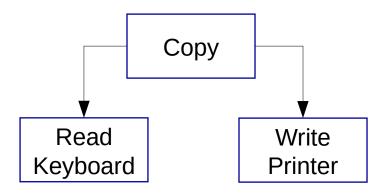

DIP

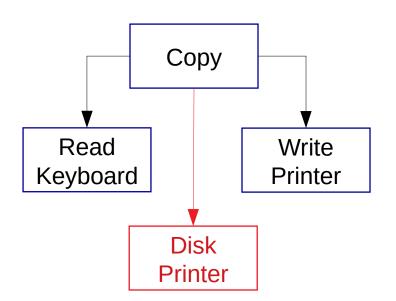
- Goi mailako moduluek ezin dute behe mailako moduluekin menpekotasunik izan. Goikoek zein behekoek, menpekotasuna abstrakzioekin.
- II. Abstrakzioek ezin dute xehetasunekin menpekotasunik izan. **Xehetasunek abstrakzioekin menpekotasuna**.

Martin, 1996

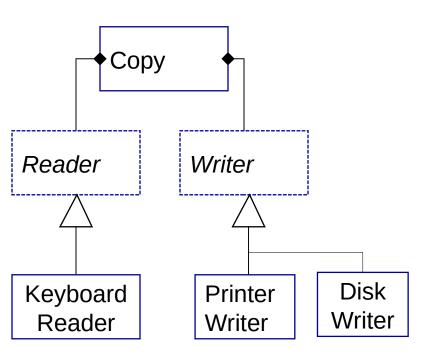
- OCPk helburua adierazten du. DIPek mekanismoa.
- Superklase batek ez ditu bere azpiklaseak ezagutu behar.
- Inplementazio xehetasunak dituzten moduluek ez dute beraien arteko menpekotasunik. Menpekotasuna abstrakzioen bidez definitzen dira.


```
void Copy(){
  int c;
  while ((c = ReadKeyboard()) != EOF)
    WritePrinter(c);
}
```



```
enum OutputDevice {printer, disk};
void Copy(OutputDevice dev){
  int c;
  while((c = ReadKeyboard())!= EOF)
    if(dev == printer)
      WritePrinter(c);
  else
      WriteDisk(c);
}
```



```
class Reader {
  public abstract int read(){};
}

class Writer {
  public abstract void write(int i);
};

void copy(Reader r, Writer w){
  int c;
  while((c = r.read()) != EOF)
    w.write(c);
}
```

Laburbilduz

- SW sistemek aldaketak dituzte beren bizi zikloan
- SW diseinuak aldaketetara moldatu behar dira
- SOLID printzipioak hastapeneko pausuak dira, diseinu konplexuak egiteko teknika sofistikatuagoak

MOTIBAZIOA

- OZ diseinua, zaila!! Berrerabilgarritasuna, are zailago!!
- Iraganean funtzionatu duten soluzioak berrerabili
- PATROIEK diseinu problema zehatzak ebatzi
  - Diseinu malgua eta berrerabilgarria ahalbidetu
- SOLID printzipioetan oinarritu

DEFINIZIOA: elkarrekin komunikatzen diren objetu eta klaseen definizioa, baina, diseinu problema orokor bat testuinguru partikular batetan ebazteko egokituta

HISTORIA

- ▶ 1964-1979: Christopher Alexanderrek patroiak planteatu *arkitektura munduan*.
- 1990-1992: "Gang of Four" (GOF) taldearen lana hasi, informatikara Alexanderren ideiak.
- ▶ 1995: "Design Patterns, Elements of Reusable Object-Oriented Software" liburu ospetsua argitaratu

SAILKAPENA

- Sortzaileak: objektuen sorkuntza
- Egiturazkoak: klase eta objektuen konposaketa
- Portaerazkoak: klase eta objektuen elkarreragin eta ardurak banatzeko era

MOTIBAZIOA

- Objektu sortak sekuentzialki zeharkatzeko metodoak asko erabili.
- Objektu sortak era ezberdinetan inplementatu daitezke.

Arrayetan oinarritutako zerrenda	Zerrenda estekatuetan oinarritutako zerrenda
<pre>public class ArrayZerrenda { private int osagaiKop; private String[] zerren;</pre>	<pre>public class Nodoa { private String datua; private Nodoa hurr;</pre>
}	}
	public class ZerrendaEstekatua { private Nodoa lehena; }
	,

MOTIBAZIOA

Inplementazio bakoitzerako, osagaiak zeharkatzeko metodo desberdina.

Arrayetan oinarritutako zerrenda	Zerrenda estekatuetan oinarritutako zerrenda
···	
String datua = null;	String datua = null;
<pre>for (int i= 0; i< zerren.size();i++) {</pre>	<pre>Nodoa aux = zerren.getFirst();</pre>
datua = zerren.get(i);	<pre>while (aux!=null) {</pre>
****	<pre>datua = aux.getContent();</pre>
}	
	<pre>aux = aux.getNext();</pre>
	}

ARAZOA

Gauza bera egiteko, inplementazio desberdinak

HELBURUA

Kolekzio bat sekuentzialki zeharkatzeko modu bat lortu, baina, bere adierazpenaren modu independentean

INPLEMENTAZIOA

Arrayetan oinarritutako zerrenda

```
ArrayList<String> lista =
    new ArrayList<String>();
...
String cadena = null;
Iterator<String> iter = lista.iterator();
while (iter.hasNext()){
    cadena = iter.next();
    ...
}
```

Zerrenda estekatuetan oinarritutako zerrenda

```
LinkedList<String> lista =
    new LinkedList<String>();
...

String cadena = null;
Iterator<String> iter = lista.iterator();
while (iter.hasNext()){
    cadena = iter.next();
    ...
}
...
```

Ez da kolekzio konkretuaren egitura ezagutu behar osagaiak zeharkatu ahal izateko

PATROIAK: SINGLETON

MOTIBAZIOA

Elementu bakarra puntu desberdinetik erreferentziatu behar denean, elementu hori beti berdina dela ziurtatu behar da. Instantzia bakarra egon behar da, beste guztiek objektu bera ikusteko.

PATROIAK: SINGLETON

DESKRIBAPENA

- Klaseak berak sortu bere instantzia bakarra.
- Sarrera globala klase-metodo batekin (estatikoa)
- Klaseko konstruktorea pribatua, instantzia berriak egitea ezinezkoa izateko.

PATROIAK: SINGLETON

INPLEMENTAZIOA

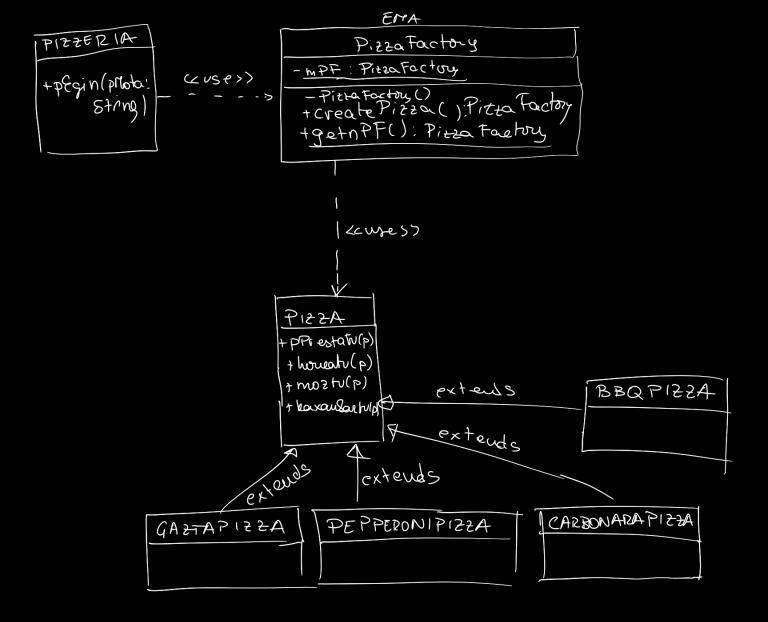
```
private static Singleton instantziaBakarra = null;
// Konstruktore pribatua, beste klaseek instantzia berriak sortu ezin
private Singleton() {}
//Instantzia bakarra itzuli. Sortuta ez badago, sortu egiten du
     public static Singleton getInstance() {
         if (instantziaBakarra == null) {
              instantziaBakarra = new Singleton();
         return instantziaBakarra:
```

Diseinu Patroiak

SOFTWARE INGENIARITZA

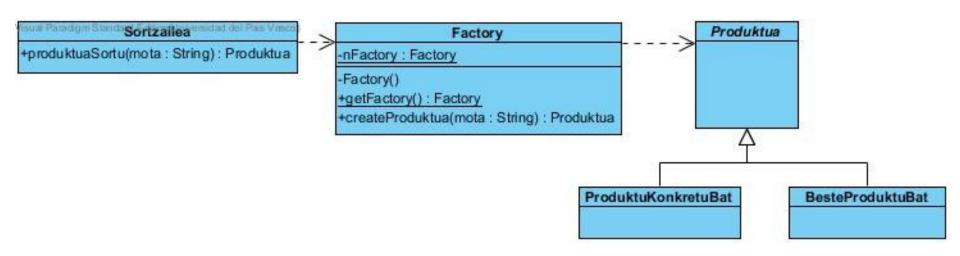
Sortzaileak

Simple Factory

Eskema Orokorra

Factory: objektuak sortzeko interfazea definitu, baina, azpiklaseen esku klaseen instanziazioaren kudeaketa

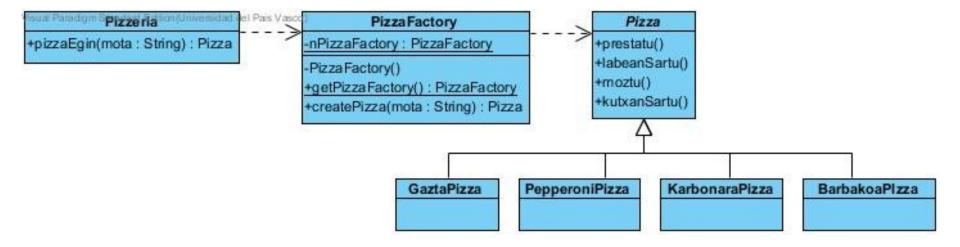

Ezaugarriak

- Objektuen sorrera faktorian kapsulatuta
- Objektuen sorrera (faktoria) eta objektuekin lan egitea (pizzeria) banatuta
- Pizza mota berri bat sortzeko
  - Klase abstraktua hedatzeko klasea sortu
  - Faktorian bi lerro gehitu
- Objektuen sorrera kontrolatu
- Mantenketa eta hedatzea erraztu

Arazoa

- Pizzeria batetako aplikazioan, hurrengoak saldu: gazta, pepperoni, karbonara, barbakoa
- Pizza bakoitzerako: prestatu, labean sartu, moztu eta kutxan sartu.
- Pizzak egiteko aplikazioaren diseinua egin, etorkizunean pizza mota gehiago egitea posible dela kontutan hartuz.


```
public class Pizzeria {
    public Pizzeria(){
    public Pizza pizzaEgin (String mota){
         Pizza nirePizza = PizzaFactory.getPizzaFactory().createPizza(mota);
         nirePizza.prestatu();
         nirePizza.labeanSartu();
         nirePizza.moztu();
         nirePizza.kutxanSartu();
         return nirePizza;
    public static void main(String [ ] args){
         Pizzeria nirePizzeria = new Pizzeria();
         Pizza bbPizza = nirePizzeria.pizzaEgin("Barbakoa");
         System.out.println("Pizza eginda dago eta " + bbPizza.getClass().toString() + "
                             motakoa da!");
```

```
public class PizzaFactory {
    private static PizzaFactory nPizzaFactory;
    private PizzaFactory (){}
    public static PizzaFactory getPizzaFactory(){
         if (nPizzaFactory == null) {nPizzaFactory = new PizzaFactory();}
    return nPizzaFactory;
    public Pizza createPizza (String mota){
    Pizza nirePizza = null;
    if(mota == "Gazta"){nirePizza = new GaztaPizza();}
    else if(mota == "Pepperoni"){nirePizza = new PepperoniPizza();}
    else if (mota == "Karbonara"){nirePizza = new KarbonaraPizza();}
    else if (mota == "Barbakoa"){nirePizza = new BarbakoaPizza();}
    return nirePizza;
```

```
public abstract class Pizza {
    public Pizza(){}
    public void prestatu(){System.out.println("Pizza prestatu da.");}
    public void labeanSartu(){System.out.println("Pizza labean sartu da.");}
    public void moztu(){System.out.println("Pizza moztu da.");}
    public void kutxanSartu(){System.out.println("Pizza kutxan sartu da.");}
}

public class BarbakoaPizza extends Pizza{
    public BarbakoaPizza(){}
}
```

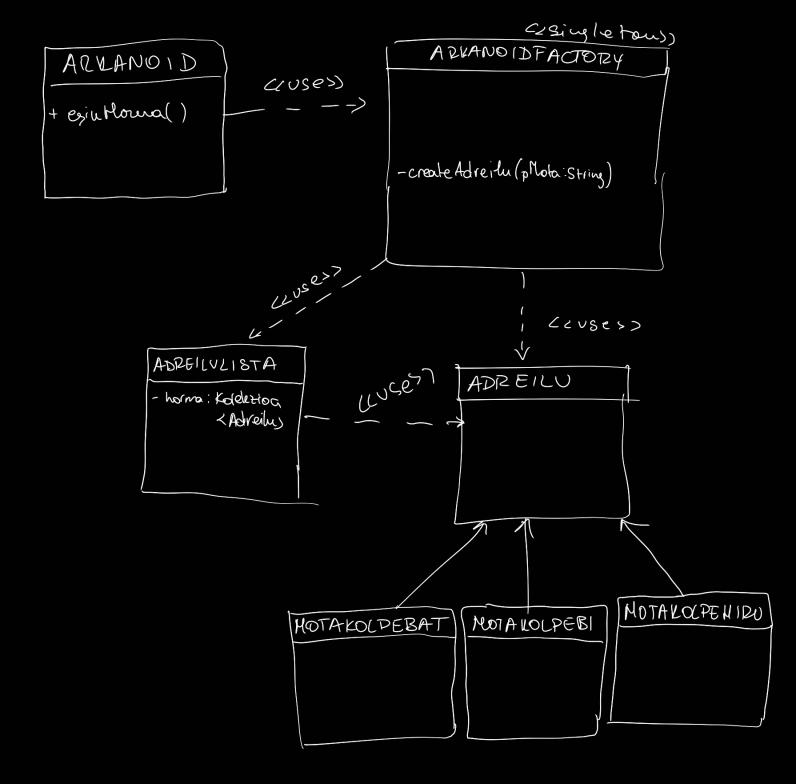
Ariketa: Arkanoid

- Arkanoid jokuan adreilu horma bat suntsitu behar da (suntsiezinak ez diren bitartean), pilota bat adreiluetan errebote eraginez.
- Adreiluak mota ezberdinekoak izan daitezke: 1, 2 edo hiru kolperen ondoren puskatzen direnak.

Ariketa: Arkanoid

- Eskatzen da:
  - Jokoaren diseinua (Klase Diagrama)
  - Jokoaren horma sortzen duen zatiaren inplementazioa (hormaren adreiluen mota ausaz erabakitzen da).

Egiturazkoak

Facade

Zer da akoplamendua?

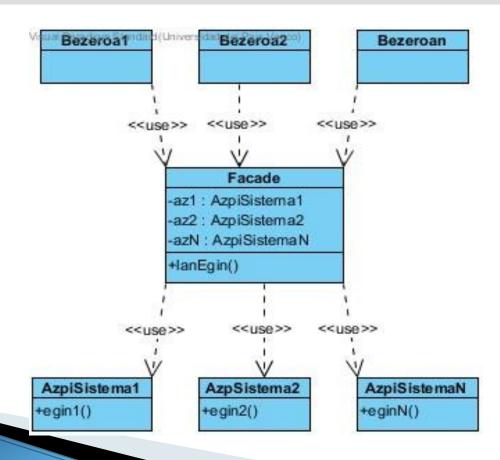
Klaseek beren artean duten dependentzia maila da. Zenbat eta akoplamendu txikiagoa, orduan eta eragin gutxiago izango dute sistemako aldaketek gure programan.

Ezagutza minimoaren printzipioa

- Akoplamendu ahula (Loose coupling):
  - Klase batek berarekin elkarrekintza estuan daudenak soilik ezagutu
  - Klase batek bere "lagunekin" soilik berba, ez "arrotzekin"
- Helburua: akoplamendua ahalik eta gehien murriztu

Eskema Orokorra

Facade: azpisistema multzo baten inertfazeei interfaze bateratua ezarri; hau da, bezeroari maila altuko intefazea eskaini, azpisistemak erabilterrazagoak bihurtzeko

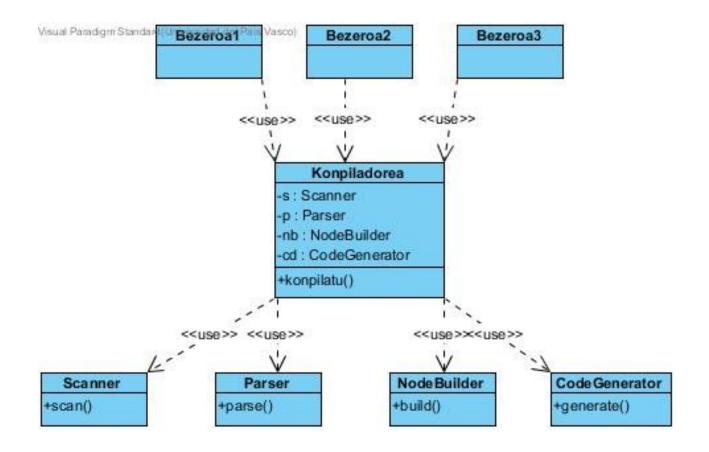

Ezaugarriak

- Bezeroa sistematik isolatu
- Bezero/azpisistemen akoplamendu ahula
- Azpisistemak bezeroarentzat eskuragarri, behar izanez gero
- Sistema geruza banatu
- Kontuan izan: bezeroek azpisistema desberdinak erabiliz gero, facade desberdinak

Arazoa

- Java konpiladore baten diseinua
- Konpilatzeko, azpisistema desberdinak:
  - Scanner-ak programa irakurri
  - Parser-ak prozesatu
  - NodeBuilder-ak zuhaitza sortu
  - CodeGenerator-ak bytecode-a sortu
- Konpiladorearen klase diagrama egin, etorkizunean azpisistemak aldatu daitezkeela kontutan hartuz.

* Sinplifikatze aldera, ez dira parametroak diagraman gehitu

```
public class Konpiladorea {
    private static Konpiladorea nKonpiladorea;
    private Scanner scanner;
    private Parser parser;
    private NodeBuilder nodeBuilder;
    private CodeGenerator codeGenerator;

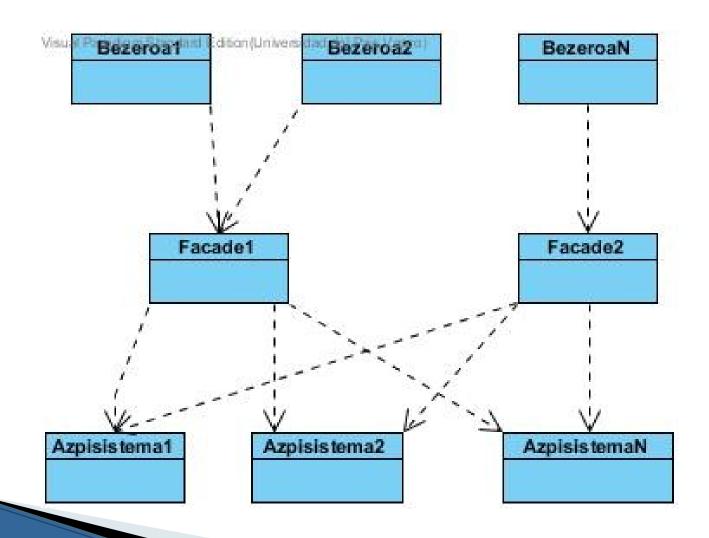
private Konpiladorea (){
        scanner = new Scanner();
        parser = new Parser();
        nodeBuilder = new NodeBuilder();
        codeGenerator = new CodeGenerator();}

public static Konpiladorea getKonpiladorea(){...}
```

```
public void compile(){
    scanner.scan();
    parser.parse();
    nodeBuilder.build();
    codeGenerator.generate();
}
```

Azpisistemak isolatzen ditu

Orokortuz

Ariketa: Multimedia Gela

- Multimedia gela bat kudeatzeko sistema inplementatu.
- Gelan bi motatako ekitaldiak: pelikula emanaldiak eta hitzaldiak.
- Bi kasuetan, pantaila jaitsi eta proiektorea piztu
- Pelikula emanaldietan, gainera: proiektorea DVD moduan jarri, DVD-a piztu, bozgorailuak piztu, bere bolumena finkatu, diskoa sartu eta diskoa martxan jarri.

Ariketa: Multimedia Gela

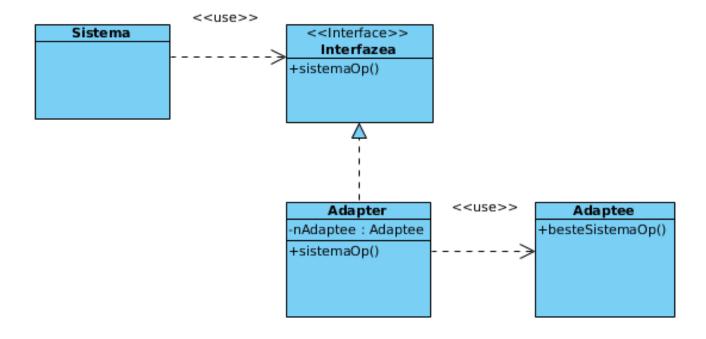
Hitzaldietan, gainera: proiektorea PC moduan jarri, ordenagailua piztu eta aurkezpena martxan jarri

Sistemaren klase diagrama eta ekitaldi mota bakoitza kudeatzeko zatiaren inplementazioa

Adapter

Eskema Orokorra

Adapter: interfaze bateraezinei elkarrekin lan egiteko aukera eman. Gure sistemako funtzionalitate baliokidea dauka bezeroaren interfazeak, baina intefaze desberdina; bitartekari lana egiten du.

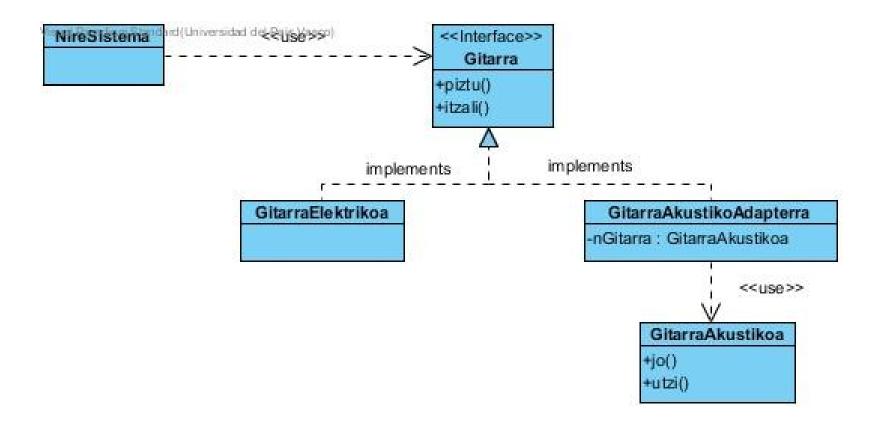

Ezaugarriak

- Berrerabilgarritasuna hobetu
- Hedapena erraztu
- Adaptee ez da ukitzen
  - Kodea agian ez dago eskuragarri

Arazoa

- Musika tresnak simulatzeko sistema dugu.
  - Gitarrak simulatzeko "Gitarra" interfazea dugu, piztu eta itzali metodoekin.
  - Interfaze hori "GitarraElektriko" klaseak inplementatzen du.
- Beste sistema bateko "GitarraAkustiko" klasea berrerabiliko dugu, baina, jo eta utzi metodoak ditu.
- Sistemaren klase diagrama egin, berrerabilgarria izan behar duela kontutan hartuz.


```
public interface Gitarra {
                                                  Klase abstraktu bat
     public void piztu();
                                                    ere izan daiteke
    public void itzali();
public class GitarraElektrikoa implements Gitarra {
     public void piztu(){...}
    public void itzali (){...}
                                                                    Ez du
public class GitarraAkustikoa {
     public void jo(){...}
                                                              GitarraAkustikoa
    public void utzi(){...}
                                                                  aldatzen
public class GitarraAkustikoAdapterra implements Gitarra {
     private GitarraAkustikoa gitarraAkustikoa = new GitarraAkustikoa();
    public void piztu(){gitarraAkustikoa.jo();}
    public void itzali(){gitarraAkustikoa.utzi();}
```

Ariketa: Motorrak

- Audi kotxeak kontrolatzeko sistema dugu
  - Motorrak hiru operazio: piztu, azeleratu eta itzali.
- Motore elektrikoak kudeatzeko sistema beste enpresa bati erosi diogu. Kasu horretan, motoreek konektatu, aktibatu, azkartu, gelditu eta deskonektatu operazioak dituzte.

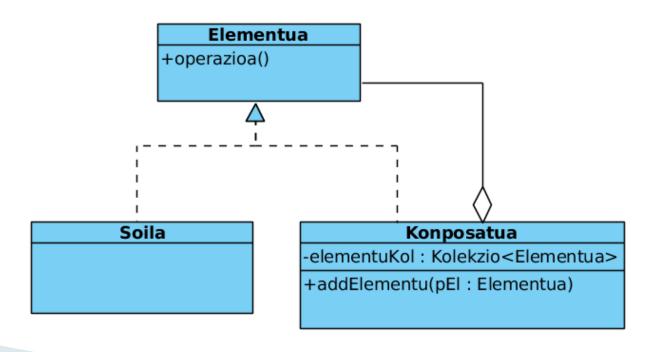
Ariketa: Motorrak

- Hurrengoa eskatzen da:
  - Sistemaren diseinua (Klase Diagrama)
  - Gure sisteman motor elektrikoak sartzea ahalbidetuko duen zatiaren inplementazioa.

Composite

Eskema Orokorra

Composite: aplikazioan "banakako" objektuak eta "konposatuak" modu berean erabiltzea ahalbidetzen du. Zuhaitz motako hierakietan txertatzen ditu objektu horiek.

Ondorioak

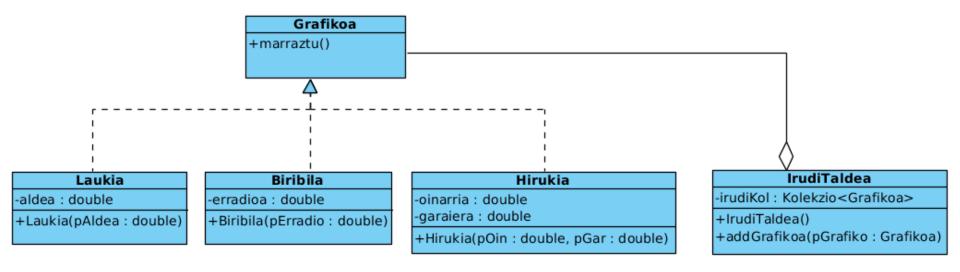
- Banakako elementuak (hostoak) eta konposatuak (nodoak) zuhaitz egitura berean txertatu
  - "Part-whole" hierarkiak
  - Konposatuek elementu soilez zein konposatuez esatuta egon daitezke
- Objektu guztiek interfaze bera
  - Nodo zein hosto, era berean tratatu

Arazoa

- Aplikazio baten elementu grafikoen informazioa biltzeko klaseak behar ditugu. Adibidez, biribilak, laukiak eta hirukiak.
- Irudi multzoak tratatu behar ditugu. Programak zenbait irudi batera lantzeko aukera egin behar du, objektu bakarra balitz bezala; pantailan zehar mugitzeko, koloreztatzeko edo berdimentsionatzeko.

Arazoa

- Aplikazioa diseinatzeko, figura mota bakoitzarentzat (*irudi* zein *irudi multzo*) klase bat definitu daiteke, dagokion *marraztu()* metodoarekin.
- Baina, nola definitu irudi multzo bat irudi bakarra balitz bezala kudeatzeko?

Irudi talde batek Grafiko kolekzio bat du. Grafiko horiek *Biribilak*, *Laukiak* edo beste irudi talde bat izan daitezke

```
import java.util.List;
import java.util.ArrayList;
public interface Grafikoa {
       public void marraztu();
// ELEMENTU KONPOSATUA (NODOA)
                                                              Grafiko kolekzioa.
                                                              hosto zein nodo
class IrudiTaldea implements Grafikoa {
       private List<Grafikoa> irudiKol = new ArrayList<Grafikoa>();
                                                             Grafiko guztiak marraztu.
                                                             hosto zein nodo
       public void marraztu() {
            for (Grafikoa grafikoa: irudiKol) {grafikoa.marraztu();}
       }
                                                        Grafikoa gehitu, hosto
                                                        zein nodo
       public void addGrafiko(Grafikoa grafikoa) {
            irudiKol.addGrafikoa(grafikoa);
```

// ELEMENTU SOILA (HOSTOA)

```
class Hirukia implements Grafikoa {
   public void marraztu() {
        System.out.println("Hirukia");
   }
}
```

```
/** Bezeroa*/
public class Proba {
  public static void main(String[] args) {
       //HOSTOAK hasieratu
       Hirukia hirukia1 = new Hirukia();
       Hirukia hirukia2 = new Hirukia();
       Hirukia hirukia3 = new Hirukia();
       Hirukia hirukia4 = new Hirukia()
       //NODOAK hasieratu
       IrudiTaldea talde1 = new IrudiTaldea();
       IrudiTaldea talde2 = new IrudiTaldea ():
       IrudiTaldea talde3 = new IrudiTaldea ();
```

```
talde3
//NODOAK osatu
talde1.add(hirukia1);
                                                        talde1
                                                                    talde2
talde1.add(hirukia2);
                            1. nodoa
talde1.add(hirukia3);
                            2. nodoa
talde2.add(hirukia4);
                                         hirukia1
                                                    hirukia2
                                                              hirukia3
                                                                       hirukia4
talde3.add(talde1);
                            3. nodoa
talde3.add(talde2);
talde3.marraztu();
                                            Errekurtsiboki, "Hiruki"
                                            guztiak marraztu
```

Ariketa

- Laborategian ikusitako Swing liburutegiko osagai eta edukiontzien egitura bat sortuko dugu. Demagun hurrengoak ditugula soilik:
  - Konposatuak: JFrame eta JPanel
  - Soilak: JButton eta JLabel

Erreferentziak

- Informazio gehiago:
  - Gamma, E. et al. Designs Patterns, Elements of Reusable Object Oriented Software. Addison Wesley.
  - Patterns Home Page: http://hillside.net/patterns/
  - Liburuak patroiei buruz:

https://cutt.ly/vrTamMP

http://hillside.net/patterns/books/

http://www.javacamp.org/designPattern/

http://www.dofactory.com/net/design-patterns